

بلاى جنگ

از: دکتر بهاء الدین بازارى

هزینه و ارزش جنگ ها

-۱-

در میان بلاها و مصیبت ها و بیماریها و آفاتى که بشر از ایام قدیم تا امروز با آن دست بگریبان بوده جنگ از همه آنها بزرگتر، مهیب تر و خطرناک تر بوده و هست. انسان همانطور که با تمام دشمنان خود مانند حیوانات درنده و موذی و بیماریهای مسری و موجودات ذره بینی و آفات طبیعى بیمارزه پرداخته و تا حدی کثیر موفقیت هم حاصل کرده و برای برانداختن این آفت بزرگ یعنی جنگ نیز بیکار ننشسته و مجاهداتی بعمل آورده، ولی باکمال تأسف نتیجه نرسیده و نه تنها جنگها تعقیف نیافته و از شدت وحدت آنها کاسته نشده بلکه جنگهای قرن معاصر بقدری مهیب و عظیم گردیده و بطوری دامنۀ خسارات و خطرات آن توسعه یافته که بپیچوجه قابل مقایسه با جنگهای ازمنه قدیم نیست.

اسلحه ازمنه قدیم شمشیر و تیروکمان بوده و جنگیز و تیمور و آتیلا که به خونخواری مشهور و مظهر مقاومت و آدم کشی شمرده میشدند هیچگاه نمیتوانستند کشتاری از بشر که امروز در ظرف چند ثانیه انجام میکرد در تمام ساعات عمر خود انجام دهند .

در جنگ اول جهانی که تفنگ مسلسل یکی از سلاحهای معمول و فراوان بود مردم خیال میکردند که سلاح مزبور مهیب ترین اسلحه جنگی است که صفوف انسان ها را در چند لحظه درو میکند و اجساد سربازان را بی دربی بر زمین میریزد. در درواخر جنگ جهانی و رودتانهک بعثی الحریکه و طیاره های ناقص بمبارانی بمیدان جنگ بمنزله اعلام خطری بود که بردم ای اذ صحنه های مهیب جنگی آینده را بجامه بشری نشان داد.

مطلب مهم دیگر اینکه تا آن زمان جنگ منحصر بود بمحارای جنگ و محدود بود به نبرد بین سربازان دو یا چند کشور متخاصم. در آن زمان حمله ب مردم غیر نظامی و ساکنین دهات و قصبیات و قراء و شهرها و بیمارستانها و آموزشگاهها مرسوم نبود و در عرف جنگ کفر و ناجوانمردی شمرده میشد باسرای جنگی و مجروحین و مردم شهرهای مفتوح بامهربانی و ملاحظت رفتار میشد و سلوک انسانی و شرایط بشر دوستی رعایت میکردند اما جنگ سراسر حیوانیت و وسعیت دوم تمام این سنتهای قدیمی بین المللی و عادات و رسوم مقدس تاریخی و اجدادی بشری را که در میان تمام ملل و اقوام جهان از رسوم مقدس و بزرگ شمرده میشد درهم شکست. در حقیقت تمام ملل و اقوام جهان از رسوم مقدس و بزرگ شمرده میشد درهم شکست. در حقیقت در اثر ترقی صنعت و علم و تسلط انسان بر قسمتی از موز طبیعت رحم و مروت که

خاصیت مخصوص بشری شمرده میشد از جامعه انسانی رخت برپست و جامعه بشری در واقع يك اجتماع مادون حیوانی و پست تر از درجه درندگان تنزل نمود، زیرا دیگر هیچ حدی وسدی و قیدی و بندی و قانون و اصولی نتوانست در برابر شهوت روزافزون آدم کشی و تعریب استادگی کند. کلیه سدها و قیدهای اخلاقی و مذهبیه سیاسی و حقوقی درهم شکست و جامعه انسانی بصورتی درآمد که هیچ يك از اجداد ما و نسل های قدیم واقفان حتی خواب آتران ندیده و در مضیقه و تصور آنها هم نقش نبسته بود.

حمله های برق آسای آلمان به لهستان و بلژیک و فرانسه و فتوحات پی در پی آن کشور که فکر آدمی از دریافتن واقعیت آن و قبول و باور کردن و هضم آن عاجز بود شیوه جنگ و در نتیجه طرز فکر و طرز زندگی انسان را تغییر داد و انسان ناگهان احساس کرد اهم از اینکه در شهر یا قریه یا قصبه یا در صحرای جنگ یا در کوه یا در غار یا در جنگل و یا در جزیره یا در وسط دریا بر صحنه کشتی مقیم باشد در میدان جنگ است و خلاصه آنکه تأمین و امنیت که اساس و بنیاد حیات و بقای بشر است در هیچ نقطه از نقاط زمین و بر سطح این کره خاکی وجود ندارد همه جسا میدان جنگ است و در هر زمان و در هر مکان عموم مردم جهان باید منتظر نزول بلاي جنگ و تعریب و اعدام و نابودی باشند و مفری و راه چاره و گریزی از این آفت جهانسوز نیست.

در پایان جنگ دوم جهانی دو واقعه رخ داد که آخرین امید بشر را با ایجاد صلح و اعاده دوره امنیت و آسایش سلب نمود و آن نزول دو بمب کوچک بنام بمب اتمی بر دو شهر هیروشیما و ناگازاکی در ژاپون بود که در يك طرفه المین شهری را با چند میلیون جمعیت مبدل با آتش و خاکستر نمود.

این دو واقعه بمنزله شیور دیگری از اعلام خطر در گوش کر مردم جهان بود که از نابودی قطعی کلیه جامعه بشری و یا برکشت به عصر حجر خیر میداد. بلافاصله علمای بزرگ فیزیک و شیمی و فلسفه اعلامیه ها و ابلاغیه ها نشر داده و به دولتهای جهان به دیپلماتهای خونخوار ملل که انساز ملت ها را در دست دارند و هم با افراد ملت های جهان این خطر بزرگ را اعلام نمودند اما گوش شنوا در کجا بود؟ ناله و سدهای این افراد مانند سنگ ریزه ای که بر سطح اقیانوس افتد و امواجی چند احداث کند و بزودی زائل شود نقش بر آب شد و احدی بدان توجه ننمود. بالعکس از پایان جنگ دوم تا کنون دولتهای بزرگ جهان و بخصوص دو قدرت عظیم مخلوق جنگ دوم جهانی که سایر ملل را تحت الشعاع خود قرار داده اند بسرعتی سرسام آور و مجنون و اربه مسابقه تسلیحاتی پرداخته و به سلاحهای سابق اکتفا نکرده به تکمیل بمب های اتم و هواپیماهای فشفشه ای سریع السیر و اختراع بمب های حامل میکروب های امراض موخس پرداخته و چند نقطه جهان و بخصوص کشور بدبخت کره را مرکز آزمایش اسلحه جدید و جنگ جدید قرار داده معلوم نیست بکجا می روند و هدف آن

کلمات بچاپ برسانید. و خواهشمند است شرحی از سرگذشت شاعر مذکور و تفصیل نصاب الشبان اورانیز جهت ما بفرستید.

کتاب ذخیره الملوك

باسخ آقای عبدالعزیز مولوی (مهاباد): نسخه خطی ذخیره الملوك در بعضی از کتابخانه‌های جهان هست از جمله در بریتیش موزیم (لندن)، نگاه کنید به فهرست نسخ خطی آنجا تألیف شارل ریو، جلد دوم - ذخیره الملوك در سال ۱۹۰۶ میلادی در لاهور چاپ سنگی شده است و مؤلف آن هم که پرسش کرده اید علی بن شهاب بن میر سید محمد الحسینی - الهمدانی است.

در شماره ۹ سال گذشته مبررجوع شود ۴ - این بطوطه که از ۷۰۳ تا ۷۷۹ هجری زیست در سفری که به ایران آمد مصادف با زمان سلطنت شاه شیخ ابواسحاق مذکور در فوق بود و شرحی که این بطوطه راجع بوی نوشته است یکی از مأخذ ترجمه حال او محسوب میشود.

۵ - شمری که از آثار منظم الشمرای فرستاده بودید جالب توجه و مفید است و در همین شماره درج گردید و کتاب نصاب الشبان نامبرده از جهت اینکه محتوی اصطلاحات و لهجه محلی کازرون است قابل استفاده برای شناختن لهجه کازرون خواهد بود. بسیار مناسب است که آنرا اگر ممکنست با ضبط

بقیه از صفحه ۱۸۲

ها چیست و چه منظور و قصدی جز تخریب و فتنای عالم بشری دارند؛ ملتها و مردم جهان هم ساکت نشسته بایم و هراس و حال انتظار دست دیپلماتهای جهان را که حاکم بر امور ایشان میباشد در این مسابقه تخریب عالم و فتنای بشر باز گذاشته و آنها را آزاد گذاشته اند که با سرعت و وسایل افنای جامعه انسانی را فراهم سازند.

ما برای اینکه اهمیت و ارزش این جنگها و جنگ آئیده را در نظر خوانندگان مجسم کنیم طی این سلسله مقالات نشان میدهم و مجسم می‌کنیم که دو جنگ بزرگ گذشته برای جامعه بشری و ملت های وارد در جنگ بچه مبلغ تمام شده و هر چند اتلاف نفوس بشری و خسارات اخلاقی و خسارت تأخیر در ترقی معنوی و تأخیر در تثبیت دوره صلح و آرامش و تأخیر در عمران و آبادی که جنگها موجب آن بوده است قابل تقویم نیست و نمیتوان آنرا با ریال و دلار و لیره حساب کرد، ولی لااقل مخارج مالی و خسارات اقتصادی جنگها را از اسناد و آمار رسمی دول استخراج کرده تقویم میکنیم و نیز مخارج جنگ احتمالی آئیده را بر اساس ارقام مزبور و آمار و قرائن موجود تخمین مینماییم تا خوانندگان بیشتر نسبت به اهمیت این بلای مهیب و آفت احتمالی آئیده و ارزش آن آگاه شوند و روشن شود که جنگ های آئیده به چه مبلغ برای انسان تمام شده و جنگ احتمالی آئیده چقدر تمام خواهد شد.